

Beleidsplan 2019 – 2023

Stichting Nationaal Openbaar Vervoer Museum

Gevestigd aan de Jetze Veldstraweg 46a

in Ouwsterhaule

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2.0	Inleiding	4
2.1	Ontstaan en geschiedenis NOV Museum	4
2.2	Thema	5
2.3	Beschrijving collectie museum	6
2.4	Doelstelling	7
3.0	Beheer en behoud collectie	7
4.0	Publiekstaak	8
4.1	Tonen van de collectie	9
4.2	Presentaties	10
4.3	Publicaties	11
5.0	Educatie	11
5.1	Doelgroepen	11
6.0	Bedrijfsvoering	11
6.1	Professionaliteit	12
6.2	Medewerkers	12
6.3	Profilering	13
6.4	Huisvesting	13
6.5	Financiën	15
7.0	Zorg en re-integratie	16
7.1	Doelstelling	16
7.2	Maatschappelijke missie	16
7.3	Doelgroep	16
7.4	Afnemers	17
7.5	Begeleiding	17
7.6	Financiering	17

1. Voorwoord

Voor u ligt het beleidsplan voor de jaren 2019 tot en met 2023 van het Nationaal Openbaar Vervoer Museum (NOV) uit Ouwsterhaule. Tot 2009 is het museum bescheiden van omvang geweest en was het vooral bekend als busmuseum.

In 2009 is het roer omgegooid en is met behulp van vele vrijwilligers, participanten van de GGZ en sponsors het museum omgetoverd in een volwaardig Openbaar Vervoer Museum, waarbij niet alleen de geschiedenis van autobussen, maar ook die van treinen, trams en veerboten uitvoerig wordt belicht. Het nieuwe museum is in 2010 in gebruik genomen en is gevestigd in de gebouwen van het voormalige bouwbedrijf Noppert aan de Jetze Veldstraweg in Ouwsterhaule.

De verzameling nostalgische autobussen is met ingang van 2015 ondergebracht in een aparte rechtspersoon, NOV Touring B.V. De aandelen van deze B.V. zijn in handen van de stichting Nationaal Openbaar Vervoer Museum. De exploitatie van de autobussen en werkplaats vinden vanaf 2015 binnen de B.V. plaats. In de komende jaren zullen er door de B.V. nog een aantal autobussen worden gerestaureerd of gerenoveerd.

Het museum biedt meer dan alleen haar museale taak in de vorm van het tentoonstellen van de openbaar vervoer collectie en het rijdbaar houden van antieke autobussen, die in de jaren 50, 60, 70 en 80 van de vorige eeuw een belangrijke rol hebben gespeeld in het streek- en stadsvervoer van Nederland. Het museum houdt zich, op het maatschappelijk vlak, ook bezig met de begeleiding van mensen met een beperking, waarbij samen wordt gewerkt met BOOM-trajecten en Sociale Diensten. Daarnaast worden ook maatschappelijke stages aangeboden aan leerlingen van middelbare scholen.

Wij zijn een museum geworden dat zich voortdurend voelt uitgedaagd meer te bieden en daardoor volop in ontwikkeling is.

Het Bestuur stichting Nationaal Openbaar Vervoer Museum

2.0 Inleiding

2.1 Ontstaan en geschiedenis NOV Museum

Het initiatief tot het oprichten van een openbaar vervoer museum is genomen door een paar enthousiasten die in 2000 een oude autobus kochten en deze begonnen op te knappen. Al snel sluiten een aantal collega's van het vervoerbedrijf Arriva zich hierbij aan en wordt er in 2001 een hal gehuurd in Ouwsterhaule.

De hobby van deze heren groeit uit tot het verzamelen van allerlei memorabilia op het gebied van openbaar vervoer, die in vitrines worden tentoongesteld. Daarnaast worden er oude autobussen opgekocht en soms zelfs in de vorm van een donatie verkregen.

Gaandeweg ontstaat er een vriendenclub en komen er vrijwilligers die veel werk verrichten bij het restaureren van de autobussen en het beheren van de verzameling. Hoewel het museum in de beginfase nog een bescheiden omvang heeft groeit het, dankzij vele giften, in de vorm van geld en in natura, uit tot een toonaangevend museum op het gebied van openbaar vervoer.

Het museum voorziet in haar bestaan door middel van het uitvoeren van busritten, het verzorgen van catering in het museum, het begeleiden van mensen met beperkingen en vrijwillige bijdragen van bezoekers. Het museum ontvangt voor haar exploitatie geen bijdragen van overheden en is dus volledig self-supporting.

2.2 Thema

Dit beleidsplan heeft het thema verbinding gekregen. Verbinding, omdat de collectie van het museum een groot aantal mensen met elkaar verbindt en ze op een centrale plaats bij elkaar brengt. Niet alleen de bezoekers, maar vooral ook de vrijwilligers en de mensen met beperkingen die in het museum een dagbesteding vinden. Daardoor hebben deze mensen een plek die hun bestaan een stuk zinvoller maakt.

Het openbaar vervoer verbindt mensen door de reizen die ze maken. Mensen die hun belevenissen, ervaringen en emoties met elkaar delen. Tijdens de reis worden verhalen over liefde, dood, geboorte, het onderweg zijn, verdriet en een nieuwe bestemming vinden, met elkaar gedeeld.

Het openbaar vervoer verbindt mensen met plaatsen en routes die naar huis, naar het werk of naar een vakantiebestemming leiden. Van halte naar halte, van perron naar perron en van station naar station.

De geschiedenis verbindt het openbaar vervoer met culturele, demografische en infrastructurele ontwikkelingen. Het verbindt ambacht met techniek en industriële ontwikkelingen met futuristische concepten op het gebied van vervoer en vormgeving. Er wordt een verbinding gemaakt tussen het heden, het verleden en de toekomst. Passagiers worden verbonden met de chauffeur, conducteur of machinist. Deze verbindingen vind u overal terug in de vormgeving en inrichting van het museum.

2.3 Beschrijving collectie museum

De collectie van het museum bestaat uit zeven autobussen, waarvan er vijf rijdbaar zijn. De oudste rijdbare bus, een Leyland Royal Tiger uit 1958, is volledig gerestaureerd en wordt, net zoals de andere rijdbare bussen, regelmatig ingezet voor trouw- en museumritten. De overige museumbussen zijn van de merken Leyland, DAF, Mercedes-Benz en Volvo. Deze autobussen zijn veelal voorzien van carrosserieën die door Nederlandse bedrijven, zoals Hainje, Werkspoor, Den Oudsten en Smit-Joure, zijn gebouwd. Sinds januari 2013 beschikt het museum tevens over een uit 1948 daterende Amsterdamse tram, die in bruikleen van een Amsterdamse stichting is verkregen.

Daarnaast beschikt het museum over honderden schaalmodellen van autobussen, treinen en trams. In de expositieruimten bevinden zich ook talloze uniformen van de meest uiteenlopende openbaar vervoerbedrijven, waarvan de meeste al niet meer bestaan. Verder is er een grote, werkende miniatuur-spoorbaan te zien. Tevens is er een zeer groot archief met boeken, foto's en filmmateriaal op het gebied van openbaar vervoer. Men kan ook speciaal ingerichte vitrines bekijken, waarin een goed beeld van de oude Friese vervoerbedrijven, zoals NTM, LABO, LAB, NOF, ZWH en FRAM wordt gegeven. Veel van dit materiaal is geschonken of in bruikleen gegeven door sympathisanten of door middel van erfenissen verkregen.

Aankomst van tram 891 in Ouwsterhaule in januari 2013

2.4 Doelstelling

De stichting NOV ziet het als haar doelstelling om mensen, van jong tot oud, in verbinding te brengen met de historie van het openbaar vervoer.

Het ziet het als haar taak om dit erfgoed te restaureren en te behouden voor toekomstige generaties. Daarbij probeert de stichting een breed publiek te bereiken.

Daarnaast ziet de stichting het als haar maatschappelijke taak om een veilige en inspirerende plek te bieden voor arbeid en dagbesteding aan een brede doelgroep. Deze groep mensen dreigen vanwege hun beperkingen anders buiten de samenleving te vallen.

3.0 Beheer en behoud collectie

Het beheer en behoud van de collectie ziet het stichtingsbestuur als haar belangrijkste taak. Dit zorgt er immers voor dat dit cultureel erfgoed voor de komende generaties wordt bewaard. De doelstelling is om dat binnen de bestaande gehuurde loodsen en museumruimte te doen. Een van de loodsen is in de jaren 2009/2010 ingrijpend verbouwd tot een voor het publiek toegankelijk museum en biedt nu plaats aan de collectie modellen, uniformen, treinbaan en vitrines met memorabilia op het gebied van openbaar vervoer. Daarbij is tevens aandacht geschonken aan klimaatbeheersing en verlichting. Er zijn duurzame oplossingen gevonden, zoals de isolatie van het museumgebouw en de toepassing van LED-verlichting. Tenslotte zijn er voorzieningen aangebracht die de toegankelijkheid van het museum voor mensen met een beperking mogelijk hebben gemaakt. Ook de toiletten zijn daarvoor aangepast. De verbouwingen en verbeteringen zijn deels met behulp van particuliere fondsen gefinancierd.

Bij uitbreiding van de museumcollectie is het mogelijk om de loods, die nu wordt gebruikt voor de stalling van voertuigen voor derden, op relatief eenvoudige wijze bij het museum te trekken.

In het afgelopen jaar is een begin gemaakt met het digitaal vastleggen van de verzameling, zoals uniformen, schaalmodellen, fotomateriaal etc. Daarbij wordt ook vastgelegd of de voorwerpen eigendom van de stichting zijn of (en van wie) ze in bruikleen zijn verkregen. Daarnaast zal de omvangrijke verzameling van boeken (ruim 1.500 exemplaren), waarin het openbaar vervoer in alle vormen wordt beschreven, digitaal worden vastgelegd en gerubriceerd.

Bus 4710, het paradepaardje van het museum, een Leyland Royal Tiger uit 1958, voormalige lijnbus bij de Nederlandse Buurtvervoer Maatschappij

4.0 Publiekstaak

Ons hoofddoel is de bezoekers te laten genieten van de bijzondere en dynamische collectie met betrekking tot het nationale openbaar vervoer. Het publiek kan in het museum alle aspecten van het openbaar vervoer op zich in laten werken. Bij veel oudere mensen zullen nostalgische herinneringen terugkomen over de tijd waarin men zelf gereisd heeft. Jongere mensen zijn vaak geïnteresseerd hoe het openbaar vervoer vroeger in zijn werk ging en wat voor voertuigen daarbij werden gebruikt. Het museum investeert voortdurend in de uitbreiding van de museumcollectie.

4.1 Tonen van de collectie

De vaste collectie van het museum wordt op een boeiende manier aan een zo breed mogelijk publiek getoond. Daarbij wordt de collectie in overzichtelijke vitrines getoond. Daarin worden diverse openbaar vervoerbedrijven uit het verleden belicht, door middel van foto's, busmodellen, dienstregelingen, buskaartjes en andere memorabilia.

Naast de liefhebbers van autobussen, trams en treinen wil het museum ook het bezoek van kinderen met hun vaders en moeders en/of grootouders bevorderen. Daartoe is een treinbaan, een kinderspeelhoek en een echte autobuscabine in het museum ingericht. Daarnaast is er een treinbesturingssysteem tentoongesteld, dat voorzien is van een beeldscherm, waarbij met een druk op de knop filmpjes worden getoond over het openbaar vervoer, waaronder een korte film over de historie van het museum en de door het museum gebruikte nostalgische bussen.

Buscabine voor kindervermaak

Deze voorzieningen, in combinatie met de collectie, zorgen er voor dat iedere bezoeker, jong of oud, in het museum een aangename morgen of middag kan

doorbrengen. Daarbij verzorgen vrijwilligers van het museum een rondleiding, waarbij toelichting wordt gegeven op het tentoongestelde, maar ook veel vragen worden beantwoord. Dit is mogelijk omdat de meeste vrijwilligers in het openbaar vervoer werkzaam zijn geweest.

4.2 Presentaties

Het museum presenteert zich zowel binnen als buiten het museum aan het publiek. Daarbij wordt regelmatig de publiciteit gezocht. Een goed voorbeeld daarvan is de aankomst van de historische tram 891 uit Amsterdam in januari 2013. Daarbij zijn diverse streekbladen en Omrop Fryslan uitgenodigd, waardoor de komst van de tram aan een breed publiek kon worden getoond. Het museum zal ook in de toekomst de publiciteit bij door haar georganiseerde evenementen blijven zoeken.

Daarnaast maken historische busritten onderdeel uit van het presentatieaanbod. In veel gevallen worden deze busritten gecombineerd met een bezoek aan het museum.

Tenslotte worden de autobussen ook regelmatig tentoongesteld tijdens oldtimer evenementen in en buiten de provincie Friesland, waarbij door middel van een marktkraam reclame voor het museum wordt gemaakt. Er worden dan brochures en flyers uitgereikt aan het publiek en uitnodigingen gedaan om het museum te bezoeken of een busrit te maken.

Bus 4710 tijdens de Open Dag in 2017 van het Noordelijk Busmuseum in Hoogezand

4.3 Publicaties

Het museum streeft ernaar om in de komende beleidsperiode haar activiteiten in de vorm van publicaties onder de aandacht van het publiek te brengen. Dit doet zij door middel van het eigen NOV-Infomagazine dat aan haar donateurs en sponsors drie maal per jaar wordt toegezonden. Daarnaast heeft het museum een eigen website, waarop geregeld van toekomstige en in het verleden georganiseerde activiteiten verslag wordt gedaan. Ook beschikt zij over een Facebook pagina (NOV Museum Ouwsterhaule), die door ruim 400 mensen wordt gevolgd. Tenslotte heeft het museum een nieuwe en uitgebreide brochure over al haar activiteiten laten drukken.

5.0 Educatie

Educatie is een belangrijk maatschappelijk onderdeel van het museum. De stichting stelt zich tot doel om in de komende vijf jaar interactieve lesprogramma's te ontwikkelen voor het basisonderwijs. Deze dienen aan te sluiten bij de tentoongestelde objecten en de interesse van de kinderen. Het museum wordt regelmatig bezocht door groepen kinderen uit het basisonderwijs, waarbij deze programma's kunnen worden toegepast.

5.1 Doelgroepen

De stichting wil met haar aanbod de volgende doelgroepen bereiken:

- recreanten en toeristen (bevordering toerisme in Friesland)
- leerlingen van basisscholen
- leerlingen van het voortgezet- en middelbaar onderwijs
- gezinnen met jonge kinderen
- de bewoners uit de directe omgeving
- senioren (opa's en oma's met hun kleinkinderen)
- de specifieke liefhebbers van techniek met interesse in openbaar vervoer door middel van autobussen, treinen, trams en veerboten

6.0 Bedrijfsvoering

Het museum wil in de komende beleidsperiode haar waarde en erkenning als zelfstandig museum duidelijk vorm geven en handhaven. Dit zal zij op een professionele wijze gaan doen.

6.1 Professionaliteit

De stichting richt zich heel nadrukkelijk op het verbeteren van haar professionaliteit. Aan dit onderdeel van onze bedrijfsvoering wordt een hoge prioriteit gegeven. Wij hebben het stadium van hobbyclub al een aantal jaren geleden achter ons gelaten.

Gelet op de huidige omvang van de collectie van het museum en het aantal autobussen, alsmede de begeleiding van mensen met een beperking is het noodzakelijk dat er een effectieve en professionele bedrijfsvoering wordt gevoerd. Dit is één van de redenen geweest om de exploitatie van de autobussen en de werkplaats in 2015 in een afzonderlijke B.V. onder te brengen.

Feitelijk is het museum nu een onderneming (ook op fiscaal gebied), die ook als zodanig moet worden geleid en waarvoor deskundige medewerkers nodig zijn.

Onderdeel van een verdergaande professionalisering is de verbetering van de kwaliteit van de vrijwilligers.

Het bestuur wordt tevens op het gebied van management, fiscale- en juridische zaken, educatieve- en zorgontwikkelingen ondersteund door deskundigen op dat gebied. Deels door vrijwilligers, die over die kennis beschikken en deels door derden.

6.2 Medewerkers

De medewerkers van de stichting bestaan uit vrijwilligers, die zonder enige vorm van betaling hun werkzaamheden verrichten. Veel van deze vrijwilligers zijn gepensioneerd. Zij voeren een breed scala van werkzaamheden uit, als monteur of als kantoor-, museum- of kantine medewerker. Zij besteden daar tussen de vier en 30 uur per week aan.

Daarnaast werken er maximaal 5 personen in de BOOM-trajecten of op basis van een PGB. Tenslotte doen een aantal stagiaires van middelbare scholen regelmatig werkervaring op binnen het museum. Het medewerkers- en vrijwilligersbeleid is er op gericht om een juist evenwicht tussen de zorggerichtheid, persoonlijke betrokkenheid en het museale gebeuren te creëren.

Het museum vervult met ruim 40 vrijwilligers en zorgparticipanten een belangrijke maatschappelijke taak. Zij begeleidt samen met de externe trajectbegeleiders, mensen die een dagbesteding aangeboden krijgen en werkervaring opdoen,

waardoor ze kunnen participeren in de samenleving. Daarbij richt het museum zich op samenwerking met de gemeenten, zorginstellingen en op re-integratie gerichte organisaties.

6.3 Profilering

Het museum wil zich in de komende jaren duidelijk en herkenbaar profileren binnen en buiten de provincie Friesland. Zij streeft naar een gemiddeld aantal van 15.000 bezoekers per jaar aan het einde van de beleidsperiode. Zij wil dit bereiken door een duidelijke externe communicatie, deelname aan evenementen op toeristisch gebied, het onderhouden van een actuele website en het zoeken naar publiciteit via de media. Het museum wil uitgroeien tot een wezenlijke toeristische en economische factor, die op steun en sponsoring van overheden, fondsen en het bedrijfsleven kan rekenen.

6.4 Huisvesting

Een permanente en veilige huisvesting is een belangrijk beleidsdoel. In de jaren 2009/2010 is een van de loodsen omgebouwd tot een volwaardige museumruimte.

Een van de gehuurde loodsen is verbouwd om huisvesting aan de in bruikleen verkregen tram en een op waterstof rijdende autobus te bieden. Beide voertuigen zijn in het verleden door het Gemeentelijke Vervoerbedrijf van Amsterdam geëxploiteerd.

Momenteel worden de gebouwen gehuurd. In verband met de continuïteit van het museum zal worden overwogen of de gebouwen in de toekomst kunnen worden aangekocht.

Een van de door het museum gebruikte loodsen waar het onderhoud aan de collectie autobussen plaats vindt; recent is er een fraaie, elektrisch bedienbare roldeur in geplaatst

6.5 Financiën

De kosten van huisvesting, ICT, energielasten, onderhoud van de collectie etc. zijn zodanig dat deze normaliter door de opbrengsten worden gedekt.

Het huidige economische klimaat is, gelet op de ontwikkelingen in vele bedrijfssectoren, wat rooskleuriger dan vijf jaar geleden. Dit heeft rechtstreeks invloed op de financiële middelen van het museum. De bijdragen van sponsors en de reclame-inkomsten blijven redelijk stabiel.

Er wordt geen entree geheven bij het toegang verlenen tot het museum. Het museum is voor het grootste deel afhankelijk van de inkomsten uit giften en daonaties. Daarnaast kan zij nog beschikken over de volgende inkomsten:

- catering: het verstrekken van koffie, thee, frisdranken en maaltijden
- inkomsten uit de museumwinkel, waar boeken, modellen etc. worden verkocht
- begeleiding van personen met een beperking (vergoedingen van BOOM-projecten en op basis van een PGB)
- vrijwillige bijdragen van bezoekers bij het museumbezoek
- bijdragen donateurs
- giften en legaten
- sponsorbijdragen van bedrijven
- reclame-inkomsten
- stalling van vaar- en voertuigen ten behoeve van derden
- verhuur van loods en aan andere bedrijven
- ter beschikking stelling van de museumruimten voor vergaderingen, jubilea en andere festiviteiten

In de komende beleidsperiode zal overleg worden gevoerd met de gemeente De Fryske Marren om een jaarlijkse subsidie te ontvangen ten behoeve van de exploitatiekosten van het museum. Tot op heden zijn deze verzoeken afgewezen.

Daarnaast zal het bestuur van de stichting zich buigen over de vraag of er voortaan entreegelden moeten worden geheven bij het toegang verlenen tot het museum.

7.0 Zorg en re-integratie

7.1 Doelstelling

De zorg en re-integratiedoelstelling van het museum is het bieden van een veilige en inspirerende plek voor dagbesteding, participatie en ontwikkeling aan een groep mensen die vanwege beperkingen, psychische en/of psychosociale oorzaken buiten de samenleving dreigen te vallen. Het museum biedt hiermee een mogelijkheid tot een gevarieerde dagbesteding en levert een bijdrage tot activering en re-integratie naar passende arbeid.

7.2 Maatschappelijke missie

Het museum vervult met haar huidige participerende vrijwilligers, waarvan maximaal 5 in een zorgproject, een belangrijke maatschappelijke taak. Het museum begeleidt hierbij kwetsbare mensen die werkervaring opdoen.

In onze bedrijfsvoering richten wij ons nadrukkelijk op de mogelijkheden die het museum op dit vlak te bieden heeft aan de zorginstellingen en gemeenten. Het museum levert daarbij een wezenlijke bijdrage op het gebied van de WMO. In museumverband dragen wij bij aan het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer, waarbij de mensen met een beperking, of met een psychisch of psychosociaal probleem geleerd wordt weer zelfstandig te functioneren. Hierbij wordt samengewerkt met BOOM-projecten. Binnen het aanbod van het museum betekent dit uitvoering geven aan het bestrijden van risicofactoren door het bieden van structuur en begeleiding. Door het bieden van een veilige plek voor dagbesteding en activering wordt voorkomen dat een kwetsbare groep de samenleving tot last wordt.

7.3 Doelgroep

De eerste doelgroep betreft kwetsbare personen die een beperking of psychische en/of psychosociale problemen hebben. Persoonlijke factoren en omstandigheden belemmeren veelal het functioneren in de samenleving en/of het verkrijgen van arbeid.

De tweede doelgroep betreft personen die in het kader van de wet WIJ (wet Inschakeling Jongeren) of WW een tijdelijke arbeidsplaats nodig hebben met als doel de doorstroming naar de arbeidsmarkt te bevorderen.

7.4 Afnemers

De afnemers van de zorg en re-integratie werkzaamheden door het museum zijn het UWV, de gemeentelijke afdelingen Werk en Inkomen, Talant en organisaties op het gebied van re-integratie.

7.5 Begeleiding

Het museum biedt dagelijks begeleiding op de werkvloer bij het uitvoeren van werkzaamheden in de werkplaats, het buitenterrein, het museum en/of de kantine. Deze werkzaamheden worden afgestemd op de mogelijkheden en de beperkingen van de deelnemers. Iedere deelnemer heeft een trajectbegeleider die verbonden is aan de plaatsende instelling. Deze is samen met de projectleider bij het museum verantwoordelijk voor de uitvoering van het traject en de daarin opgenomen zorg- en/of activeringsdoelen.

7.6 Financiering

Met de afnemers worden prijsafspraken gemaakt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de normeringen die door de plaatsende instellingen worden gehanteerd voor dagbehandeling, activering en begeleiding. Een deel van de doelgroep zal gebruik kunnen maken van een Persoons Gebonden Budget (PGB) op basis van de WMO. Het PGB heeft zijn waarde binnen de AWBZ bewezen voor een groep personen die zelf vorm en inhoud willen geven aan hun leven.